

טעמו וראו

פרשת שופטים תשפ"ו | שנה י' | גליון מספר תנ"ו

מכשונם של רבותינו הקוה"ט משושלת קוזמיר מודז'ץ

דא"ח מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

דברי אלקים חיים יסודות בעבודת השי"ת, נצוצין דנורא היפים לשעתם ולדורות, שהשמיע כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בשולחן הטהור בשל"ס פרשת ראה תשפ"ו, קול ה' פתח קול ה' בְּהָדָר, קול ה' שֶׁבַר אֲזוּזִים, קול ה' חֲצַב לְהַבּוֹת אֵשׁ בְּבֵית מִדְרָשׁוֹ, בְּמַקְהֵלוֹת בְּרוּב עַם.

כתוב בתוה"ק (דברים יא כו-כח): רֵאָה אֲנִי נֹתֵן לְפָנֶיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה וּקְלָלָה, אֶת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ אֶל מִצְוֹת ה' אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר אֲנִי מִצְוֶה אֲתֶכֶם הַיּוֹם, וְהַקְלָלָה אִם לֹא תִשְׁמְעוּ אֶל מִצְוֹת ה' אֱלֹהֵיכֶם. שַׁבַּת מְבֻרָכִין חֹדֶשׁ אֵלּוּל.

א) אֲנִי בְּגִימ' 'כסא', וגם הוא ר"ת של ארבעה רגלי הכסא, א"ר"ה ג' ש"ר ב' רוב י"עקב.

ואפ"ל בס"ד עפ"י משי"ב בשם הבעש"ט הק' והב"ח, שאדם צריך לכוון בקיום התורה והמצוות, שע"י קיום המצוה או לימוד התורה"ק יעשה כסא ומרכבה לשכינה הק'.

ולזה רומזת התוה"ק רֵאָה אֲנִי, רֵאָה לקיים את המצוות כדי שיהיה כסא ומרכבה לשכינה כפי שנרמז באֲנִי.

ב) עוד אפ"ל 'אֲנִי' עפ"י מה שביאר הסב"ק הגה"ק רבי יחזקאל מקוזמיר זצוק"ל את הפסוק (משלי ג ג) כְּתִיבָם עַל לִוְיָ לֶכֶךְ, שהתוה"ק חקוקה וכתובה על ליבו של אדם, ומחזיקה זאת יש לאדם את הכוח לקיים את אותה מצווה שהאות שייכת אליה, וגם את הרתיעה מלעבור עבירה שאותה אות קשורה אליה. וחלילה כשאדם חוטא או מבטל מצווה, אותה אות מטשטשת, ואז אין לו את השמירה ואת הסיוע, ואם חוזר ושונה בחטא, יכולה האות להימחק חלילה, אבל בחסדי השי"ת שע"י עשיית תשובה, שבה האות ונחקקת מחדש על לוח לבו של האדם, ויש לו שוב סיוע לקיום אותה מצווה, או רתיעה מלעבור חלילה על אותו עבירה, וזה כוונת הנביא כְּתִיבָם עַל לִוְיָ לֶכֶךְ, שאם חלילה נמחק או נטשטש אות מאותיות התורה, תעשה תשובה וכתוב שוב על לוח לבך.

ולזה רומזת כאן התוה"ק רֵאָה אֲנִי, אֲנִי – א'נא נ'פשי כ'תיבת י'הבית (שבת קה א), הקב"ה כתב את התורה על כל אדם, וראה שתהא כתובה אצלך כדוגן.

וגם אפ"ל רֵאָה אֲנִי תסתכל בעצמך, בלוח לבך.

ובפרט עבשיו שבת מברכין חודש אלול, רומזת התורה הק', שיעשה תשובה ויחדש את האות שלו בתורה, עד שחקיקתה תהיה מושלמת וטובה.

ג) חודש אלול, בספרים מובא שאלו"ל ר"ת (שיר השירים ג ו) אֲנִי לְיָדוּדִי וְיָדוּדִי לִי.

ואפ"ל בס"ד שרמזו בזה ב' יסודות האמונה, אֲנִי לְיָדוּדִי – כל מה שאדם עושה ומייחס אותו לעצמו, זה בעצם מהשי"ת, השי"ת עושה, השי"ת נתן לי חשק כח ורצון ללמוד וכו', וְיָדוּדִי לִי – וכל מה שהשי"ת עושה הכל לטובה, הכל בשבילי.

זה לא תתירה למה שאדם צריך להתפלל בשעת צרה, אבל הכל נעשה לטובת האדם.

ד) ואפ"ל שב' יסודות האמונה נרמזים גם בפסוק אֶת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ אֶל מִצְוֹת ה' אֱלֹהֵיכֶם, מִצְוֹת – מלשון צוּתא, שאדם מכיר שגם הנסים הנרמזים בשם הו"ה, ה', וגם מה שם אֱלֹהֵיכֶם אלהים כידוע שהוא בגימ' הטבע, שניהם שורשים ויסודם א', ואין הבדל בין נס לטבע, אלא הכל בהשגחת השי"ת.

וגם מִצְוֹת ה' אֱלֹהֵיכֶם, שם הו"ה רומז לחסדים ושם אלקים לגבורות, אבל אדם צריך לדעת ששורש הכל הוא חסד, ה' ואלקים שורשם א', להיטיב לאדם.

ה) ב"ה זוכים שיש שמחות, ברית לנין, וכן קידושא רבה בשבת להולדת הנינה.

ואפ"ל בס"ד, למה מקפידים לא לתת שם לתינוק שנולד עד הברית, וכן לבת לא נותנים שם רק בשבת.

ואפ"ל בס"ד, בכל אדם רמז שם שד"י, שהוא שם של שמירה, ש'ומר ד'לתות י"שראל, ושם שד"י מציל גם מהיצר הרע, ותראה שסופי התיבות של האותיות המרכיבות את המילה יצר הוא שד"י וי"ד צד"י רישו, מרמז על השמירה שנותן שם זה מהיצר הרע.

ואין מרומז באדם שם שד"י, כשאדם מרים את שני ידי, יחד עם הראש, מצטייר תמונת האות ש"ן, וכשמטה את היד, מצטייר תמונת אות דל"ת, והברית קודש זה אות יו"ד, וא"כ רק אחרי הברית יש לתינוק שמירה ממזיקים.

וכל עוד אין לילד שם, אי אפשר להזיק לו, כי אין לו שם, ולכן לא נותנים שם רק אחרי הברית מילה.

וגם לבת מחכים לשבת, כי שבת בגימ' 702, ובגימ' כמ"ש שרש"י בשבת שיש מניין של אותיות סופיות שהם עולות בערך מאות, אחר אות תי"ו, בא אות ק' סופית שערכה הוא 500, אח"כ ס' סופית שעולה 600, ואח"כ ו' סופית שעולה 700, וממילא בין עולה בגימ' 702, ולכן נותנים את השם בשבת.

ואם תשאל הרי אנו מדברים על שם לבת, ולא שם לבן, האמת שגם לבת קוראים בן, כמ"ש חז"ל קידושין (פב ב) אוי למי שבניו נקיבות.

ממעיינם הטהור של רבוה"ק

וְשִׁפְטוּ אֶת הָעָם מִשְׁפַּט צֶדֶק (טז יח)

ובחז"ל (שבת י א): כל דיין שדן דין אמת לאמתו כאלו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית. ולכאורה צריך להבין מה קשור הדין דין אמת למעשה בראשית?

וביאר כ"ק האדמו"ר מזוואלין זצוק"ל בשם היהודי הקדוש זצוק"ל ידוע (זוה"ק תרומה קסא א) באורייתא ברא עלמא, ובב"ר (א א) שהתורה היא כלי אומנתו של הקב"ה, ולפעמים כשהעולם מתמוטט אזי שולחין במחשבת בני אדם שיהיה להם דין ודברים, ועל ידי הדין אמת, שדנין להם על פי דין תורה הק', והם מקיימים את הפסק, בזה נתחזק העולם ונותנים לו קיום והעמדה לעולם, ומובן א"כ העניין שנעשה הדין שותף במעשה בראשית.

לֹא תִפִּיר פָּנִים (טז יט)

השופטים צריכים לקיים בעצמם לא תגורו בפני איש, ורק כך אפשר להוציא דין אמת.

מסופר שפעם אחת צוה הס"ק הגה"ק רבי יחזקאל מקוזמיר זצוק"ל להרב המורה הוראה שיכריז איזה צורך בבית הכנסת, והשיב לו, מה יאמרו הבריות. ואמר בשביל זה נחרב בית המקדש, שאמר ר' זכריה יאמרו מטיל מום בקדשים יחרג (גיטין נא א)

וְכָתֹב לוֹ אֶת מִשְׁנֵה הַתּוֹרָה הַזֹּאת (יז יח)

וברש"י: שתי ספרי תורות, אחת שהיא מונחת בבית גזויו, ואחת שנכנסת ויוצאת עמו.

מבאר כ"ק "אמרי שאל" שעניין הב' ספרי תורות הוא, אחת בבית גזויו, הוא עיון התורה במחשבתו ולבו ומוחו של אדם, ואחת נכנסת ויוצאת עמו, היינו שחי הולך ומתנהג עפ"י התורה, והתורה מלווה אותו בכל מעשה ומעשה, וכעניין המובא במדרש (דב"ר פג א): לכל מקום שתלך המצוות מלוות אותך, כי תבנה בית חדש – ועשית מעקה לגגך, אם עשית לך דלת – המצוות מלוות אותך, שנאמר וכתבתם על מזוזות ביתך, אם לבשת כלים חדשים – המצוות מלוות אותך, שנאמר לא תלבש שעטנז, אם הלכת לגלח – המצוות מלוות אותך, שנאמר לא תקיפו פאת ראשכם, ואם היה לך שדה והלכת לחרוש בתוכה – המצוות מלוות אותך, שנאמר לא תחרוש בשור וחמור יחדיו וכו' עיי"ש, וזה פ

שנכנסת ויוצאת עמו, וז"ש וקרא בו כל ימי חייו, היינו כל חיי האדם נמצאים בתורה.

וכ"ק ה"אמרי אש" זצוק"ל למד מזה להנהיג כל איש ישראלי, שהוא המלך בהנהגת הבית בתוך ביתו, שצריך להיות אצלו ב' תורות, אחת שהיא מונחת בבית גגו, המכוון על הנהגת הבית בתוך ביתו, כשרות וקדושת הבית, ואחת שנכנסת ויוצאת עמו, היינו דרכי התורה שצריך ליקח עמו בעת אשר מתהלך בין הבריות, ואל יתבייש בקיום המצוות מפני המלעיגים עליו, ולא ישנה מאומה מהנהגתו בקודש בתוך ביתו.

פִּי תֵצֵא לְמַלְחָמָה עַל אֵיבֶךָ וְרֵאִיתָ סוֹס וָרֶכֶב עִם רֵב מִמֶּךָ (דברים כ ב)

וברש"י בעיניך הוא רב, אבל בעיני אינו רב. מסביר ה"אמרי שאול" שהכוונה בעבור מי אתה עושה את הדבר, אם עבור כבוד שמים, כביכול בעיני הש"ת, על ידי זה אינם רב, אבל 'בעיניך' אם תעשה בשביל עצמך, אז יהיו רב. וזה גם מה שהביא קודם רש"י סוס ורכב – בעיני כולם כסוס אחד, שכשעושה לכבוד הש"ת, כולם כסוס אחד. ומבאר שזה עומק מה שאנחנו אומרים בפייט בסעודה שלישית שהיבר האר"י הק' קריבו לי, חזו חילי, דלית דינין דתקפין, אם החיל הוא בשבילי, חילי, אזי לית דינין דתקפין.

בהפטרות: אֲנֹכִי אֲנֹכִי הוּא מְנַחֲמֵכֶם (ישעיהו נא יב)
ובילקוט שמעוני (ישעיה תעד) בסיני קבלו ב' אֲנֹכִי, אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ (שמות כ ב), פִּי אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ אֶל קָנָא (שם פסוק ה), ולפיכך הקדוש ברוך הוא מנחם בשני אֲנֹכִי.

וב"אמרי שאול" הק' והוא תמוה, מה שייך נחמה פעמיים, וגם מה השייכות לשני אֲנֹכִי שקבלו בסיני.

מבאר ה"אמרי שאול" שמדבר כאן על ב' הנהגות, הנהגת חסד, אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ אֶשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לטוב לנו כימי צאתנו מארץ מצרים והתעלות ישראל, והנהגת ב' פִּי אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ אֶל קָנָא, שניקום נקמת דם עבדי השפוך.

ובשני ההנהגות והדברים האלו, ינחם הש"ת את ישראל. כי בגאולת ישראל לבד עדיין לא תהיה הנחמה שלימה, ורק בנקמת הש"ת את נקמת ישראל, תושלם הנחמה.

ומסביר ה"אמרי שאול" שזה הכוונה גם בפסוק בתהילים (כג ד) שְׁבֹטְךָ וּמִשְׁעֶנְתְּךָ הִמָּה יִנְחַמְנִי, שרק בנקמת ה' משונאי ישראל, ובגאולת ישראל, רק ב' דברים אלו ביחד יביאו את הנחמה של ישראל.

וזה כוונת הנביא ישעיה (ישעיהו נב ז) מִהָנָא עַל הַהָרִים רָגְלִי מִבְּשָׁר מְשִׁמִּיעַ שְׁלוֹם מִבְּשָׁר טוֹב מִשְׁמִיעַ יְשׁוּעָה אִמֵּר לְצִיּוֹן מֶלֶךְ אֱלֹהֶיךָ. ומוקשה ה"אמרי שאול" וכי לא די לבשרות הגאולה היוצאת מזהר א', ולמה צריך מִהָנָא עַל הַהָרִים.

אלא הכוונה להר ציון והר שעים, שהיה מצד א' גאולת ישראל, ומהצד השני נקמת הש"ת מעשו, וְעָלָו מוֹשְׁעִים בְּהָר צִיּוֹן לִשְׁפֹט אֶת הָר עֶשָׂו (עובדיה כ א).

ואפשר שזה גם מה שאמר הכתוב (תהלים קכא א) אָשָׂא עֵינַי אֶל הַהָרִים, הכוונה על שני ההרים אשר יקוים בהם הנחמה.

עֲנִין אֲמִירַת מִזְמוֹר (תהילים כז) לְדָוִד ה' אֹרִי וְיִשְׁעִי בַּחוּדֵשׁ אֵלּוּל

ביאר כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בתשע"ט, ידוע שיש ב' פעמים בתנ"ך י"ג מידות של רחמים.

א) שאמר הש"ת למשה רבינו (שמות לד ו והלאה) ה' ה' אֶל רְחוֹם וְחֲנוּן אֶרֶךְ אָפִים וגו'.

ב) שנראה בנבואה למיכה (מיכה ז יח והלאה) מִי אֵל כְּמוֹךָ נִשְׂא עוֹן וְעֵבֶר עַל פֶּשַׁע לְשֹׂאֲרֵית נִחְלָתוֹ וגו',

ומובא מהאר"י הק' ש"ג מידות של משה זה על בחיצוניות, וי"ג מידות של מיכה הם לתיקון הנשמה הפנימית.

וכשמתבוננים בלְדָוִד ה' אֹרִי וְיִשְׁעִי מוֹצֵאִים שִׁשְׁנֵם י"ג פעמים שמות הוי"ה, ואפ"ל בס"ד שרומז לי"ג מידות של רחמים, כי הרי שם הוי"ה מזרז על חסד ורחמים.

חודש אלול

יהא רעוא קמיה דתשרי (זמר לליל שבת)

מביא האמרי שאול מאביו ה"דברי ישראל" זצוק"ל, כשמגיע חודש תשרי, יתעוררו כל ישראל בהתלהבות קודש ורצון לפני ה', בכל זאת העיקר שלא לחכות לתשרי, אלא שיתעורר הרצון (יהא רעוא – יהי רצון) קמיה דתשרי, לפני תשרי, שיתקרב אדם לפני ה' בחודש אלול.

ואיך מתקרבים לרבש"ע, מסביר ה"אמרי שאול" שזה רמזו בשם החודש "אלול", שהכוונה לא לו, ע"י ענוה שאדם מבין שהוא בחינת 'לא', וזכה הוא להיות 'לו', קרוב לרבש"ע.

ורמזו גם במזמור לתורה (תהלים ק ג) הוּא עֲשָׂנוּ וְלֹא וּקְרִי וְלֹא אֶנְחֶנּוּ, כתוב לא וקרי לו, כי ע"י שאנחנו בחינת 'לא' אז אנחנו קרובים אליו בבחינת ולו אֶנְחֶנּוּ.

כי ענוה מביאה ליראה, ורמזו במדרש על הפסוק מה ה' אֱלֹהֶיךָ שָׂאֵל מִעֲמֶךָ כִּי אִם לִירְאָה, ובמדרש (במד"ר יח כא) אין בכל המידות גדול מיראה וענוה. ולכאורה ענוה לא נזכרה בפסוק, אלא מה ה' שָׂאֵל מִעֲמֶךָ, הכוונה למידת 'מה', כמ"ש (שמות טז ז) וְנָחֲנוּ מִה – מידת הענוה, שע"י מגיעים לִירְאָה.

הילולא דצדיקא

**הרה"ק רבי נתן דוד מניישטאט הי"ד בן
הרה"ק רבי חיים מאיר מניישטאט זצוק"ל
חתנו של הרה"ק רבי שמואל אליהו מזוואלין
זצוק"ל**

נהרג עקדה"ש ה' אלול תש"א

הרה"ק רבי נתן דוד נולד לאביו הרה"ק רבי חיים מאיר, שכיהן באדמו"רות בניישטאט, היה בנו של הרה"ק רבי קלונמוס קלמן מניישטאט.

היה נינו של ה"גוטער יוד" מניישטאט הרה"ק רבי יוסף ברוך, שהיה בנו של ה"מאור ושמש" זיע"א.

נישא לבתו של הרה"ק רבי שמואל אליהו מזוואלין זצוק"ל שהיה בנו של הסב"ק הגה"ק רבי יחזקאל מקוממיר.

אחר פטירת אביו הרה"ק רבי חיים מאיר זצוק"ל בז' בטבת תרע"ד מילא את מקומו באדמו"ר בניישטאט.

ולדאבון לב נהרג על קידוש ה' בימי הצער והזעם בשואה הארורה ביום ה' אלול תש"א בעיר בניישטאט הי"ד.

בס' "מאמר יחזקאל" מביא (אולי זו בת אחרת?) מהרה"ג ר' חיים יצחק טויב זצ"ל שדודתו בת הרה"ק מזוואלין, זכתה לאריכות ימים מופלגת, ונפטרה בת 108, ולא הייתה צריכה מקל, ולא משקפיים, והיו לה בפה את כל השיניים.

ומספרים שאביה נכנס לאביו רבי יחזקאל מקוממיר כשהיא הייתה בת 6 והסבא הק' שאל 'ווער איז דער אלטער רביצין'.

לע"נ מו"ח הרה"צ רבי ירמיהו בן רבי

[חיים יעקב] אליהו שפירא זצ"ל

גלב"ע יט בתשרי ד' דחיה"מ סוכות

תשפ"א

ולע"נ הרה"ג רבי יצחק בן רבי

אברהם יוסף זצ"ל

גלב"ע עש"ק כ"ב בסיון תשע"א

